

men het type van het gebruikte apparaat op, alsmede het aantal Watt, dat het per uur gebruikt.

Een extra-rantsoen voor verlichting van de ziekenkamer wordt alleen gegeven aan ernstige patiënten, bij wie 's nachts moet worden gewaakt.

DISTRIBUTIE VAN BRANDSTOFFEN VOOR RUIMTEVERWARMING

Met ingang van 1 November a.s. zal wederom een aanvang gemaakt worden met de verstrekking van brandstoffen aan zieken voor ruimteverwarming, waarbij verwezen wordt naar blz. 51 van den 2en druk der *Regeling van de Distributie van Ziekenvoedsel*.

's-Gravenhage,
19 October 1942

C. BANNING,
Geneeskundig Hoofdinspecteur
van de Volksgezondheid

OVER HET VOORKOMEN VAN NECROSES EN DE OORZAAK VAN DEN DOOD BIJ PNEUMONIEËN, WELKE MET SULFAPYRIDINE ZIJN BEHANDELD

ZELDENRUST en VERLINDE meenen de resultaten van hun proeven op konijnen, beschreven in het *N. T. v. G.* 86, dl. IV, 1942 zoodanig te moeten opvatten, als zou de oorzaak van den dood bij pneumonieën van den mensch berusten op algemeene, en de necroses in de longen op plaatselijke anaphylaxie. Ofschoon ik de beschrijving van hun proeven met zeer veel belangstelling heb gelezen, meen ik toch niet hun opvatting te kunnen deelen. Immers het bleek, dat voor het opwekken van een shock bij de proefdieren voor alle gevallen longfiltraat (met of zonder sulfapyridine) noodzakelijk was. Daar de mensch niet met longfiltraat, doch uitsluitend met sulfapyridine wordt behandeld, kan ik geen analogie vinden tusschen de konijnenproeven en sulfapyridinetoediening bij den mensch, vooral daar de schrijvers zelf een chemisch specifieke anaphylaxie niet konden aantonen. De proeven zijn mijns inziens daarom ook nog geen bewijs, dat de oorzaak van den dood bij pneumonieën bij den mensch op anaphylaxie zou berusten, ten hoogste, dat sulfapyridine bij herinspuiting van antigeen een anaphylactische reactie versnelt.

Amsterdam, 18 October 1942

S. P. KLEIN

Bij het doorlezen van de ziektegeschiedenissen uit de artikelen van J. ZELDENRUST en J. D. VERLINDE, trof mij het volgende:

Van de 4 patiënten had alleen de oude man van 77 jaar, die bovendien reeds drie weken ziek was en aan hartzwakte overleed, een behoorlijke leucocytose (26200). Bij de drie overige zieken was het cijfer per mm³ respectievelijk 4200, 2000 en 2000. Ik meen, dat dit een prognostisch zeer ongunstig verschijnsel is, zoodat het niet uitgesloten is, dat de oorzaak hiervan (b.v. abnormaal gering of verlamd afweervermogen) mede kan hebben bijgedragen tot het vormen van necroses of althans tot het falen van de therapie door sulfapyridine.

Scheveningen, 18 October 1942

J. K. DEN HEIJER

EEN VERGETEN PESSARIUM

Naar aanleiding van het artikel van collega VRANCKEN in het *N. T. v. G.* van 17 October j.l., is ook het volgende geval leerzaam.

Een patiënte van 66 jaar wordt naar mij verwezen wegens klachten over fluor vaginalis, sinds zij een paar maanden een ring voor een prolapsus vaginae draagt. Bij onderzoek voel ik, na het verwijderen van den ring, een harde circulaire richel hoog op in de vagina. De oorzaak is een geheel ingegroeid rond pessarium! De vrouw had jaren geleden wegens klachten van een verzakking een medicus geraadpleegd, doch het was haar schijnbaar niet duidelijk gemaakt of geworden, dat zij toen een pessarium had gekregen. De klachten waren verdwenen en de patiënte dacht niet meer aan een bezoek.

Het laten reinigen van een pessarium wordt door sommige vrouwen zoo onnoodig of onaangenaam gevonden, dat een bezoek aan den arts liefst een jaar en nog langer wordt uitgesteld. Het is daarom aan te raden de patiënten erop te wijzen, dat een ring regelmatig behoort gereinigd te worden (om de drie maanden) en de medicus verzuime niet bij het plaatsen of herplaatsen van een ring altijd even inwendig te onderzoeken.

Voorburg, 19 October 1942

J. BIJLOOS, vrouwenarts